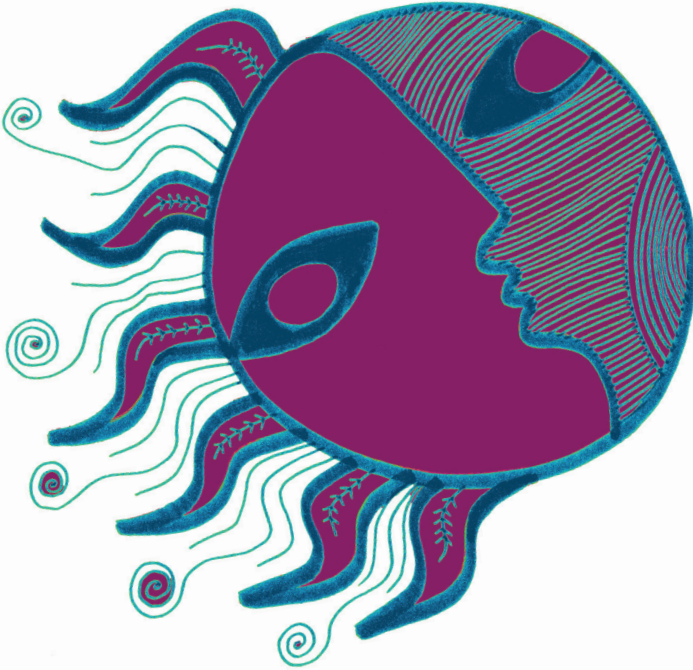

ERNST CASSIRER

Sembolik Formlar
Felsefesi-III

BİLGİNİN FENOMENOLOJİSİ

Türkçesi: Milay Köktürk

HECE
felsefe

2. BASKI

Ernst Cassirer (1874-1945): 1874'de Breslau'da doğdu. 1892'de Berlin'de hukuk öğrenimine başladı, daha sonra eğitim alanını Alman Edebiyatı ve felsefe olarak değiştirdi ve 1896'da Marburg Üniversitesi'nde Cohenden felsefe eğitimi almaya başladı. 1899'da Descartes' Kritik der mathematischen und naturwissenschaftlichen Erkenntnis (Descartes'ın Matematiksel ve Doğabilimsel Bilgi Eleştirisi) tezi ile doktorasını tamamladı. Çok sayıda irili ufaklı esere imza attı. Bunlardan bazıları şunlardır: *Leibniz' System in seinen wissenschaftlichen Grundlagen* (Bilimsel Temelleri İçinde Leibniz'in Sistemi), *Das Erkenntnisproblem in der Philosophie und Wissenschaft der neueren Zeit* (Yeniçağ Bilimi ve Felsefesinde Bilgi Problemi-Üç cilt), *Substanzbegriff und Funktionsbegriff* (Töz ve İşlev Kavramları), *Zur Einstein'schen Relativitätstheorie* (Einstein'ın Rölativite Teorisi Üzerine) *Kants Leben und Lehre* (Kant'ın Yaşamı ve Öğretisi), *Philosophie der symbolischen Formen*, (Sembolik Formlar Felsefesi. Üç cilt. İlk cildi Dil, ikinci cildi Mitik Düşünme, üçüncü cildi Bilginin Fenomenolojisi), *Die Philosophie der Aufklärung* (Aydınlanma Felsefesi), *Wesen und Wirkung des Symbolbegriffs* (Sembol Kavramının Özü ve Etkisi).

Cassirer 1919 yılına kadar Berlin Üniversitesi'nde, 1933'e kadar Hamburg Üniversitesi'nde görev yaptı. 1929-1930 yıllarında bu üniversitenin rektörlüğünü yapan Cassirer, bir Alman üniversitesindeki ilk Yahudi rektör vasfını da kazandı. Ancak nasyonal-sosyalistlerin iktidarı sonrasında 1933'te İngiltere'ye, 1935'te İsveç'e giden Cassirer 1941'de ABD'ye göç etti, Yale ve Columbia üniversitelerinde ders verdi. 1944'de *An Essay on Man* (İnsan Üstüne Bir Deneme), ölümünden sonra da *The Myth of State* (Devlet Efsanesi) adlı eserleri yayımlandı. Cassirer 1945'te Amerika'da hayata veda etti.

Milay Köktürk: 1961'de Zonguldak'ta doğdu. Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden 1984'te mezun oldu. Yüksek lisansını Gazi Üniversitesi'nde 1987'de bitirdi. Çeşitli liselerde felsefe öğretmenliği yaptı. 1995'te Pamukkale Üniversitesi'nde araştırma görevlisi oldu. *Ernst Cassirer'de Sembol ve Sembolik Formlar* (2001) adlı çalışmasıyla doktorasını Atatürk Üniversitesi'nde tamamladı. 2007'de doçent oldu. 2013'te profesörlük kadrosuna atandı. Halen Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde öğretim üyeliği yapmakta; çalışmalarını bilgi, bilim ve kültür felsefesi ağırlıklı olarak sürdürmektedir.

SEMBOLEK FORMLAR

FELSEFESİ-III

Bilginin Fenomenolojisi

Ernst Cassirer

Almancadan Çeviren

Milay Köktürk

HECE YAYINLARI

Hece Yayınları: 122

Felsefe

Orijinal adı

Philosophie der symbolischen Formen-III Phänomenologie der Erkenntnis

©Hece Yayınları

Almancadan Çeviren

Milay Köktürk

İkinci Basım

Şubat 2018

Kapak Tasarımı

www.sarakusta.com.tr

Teknik Hazırlık

www.hece.com.tr

ISBN: 975-8988-26-3

Baskı

www.dumat.com.tr

HECE Basın Yayın Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.

Konur Sokak No: 39/1-2 Kızılay-Çankaya/Ankara

Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara

T: (0 312) 419 69 13 F: (0 312) 419 69 14

e-posta: hece@hece.com.tr

Sertifika No: 17672

İÇİNDEKİLER

İkinci Baskı Üzerine / 7

ÖN SÖZ / 9

GİRİŞ / 15

1. Bilginin Formu ve Maddesi / 15

2. Sembolik Bilgi ve Nesne Dünyasının İnşası İçin Anlamı / 34

3. İç Deneyimin “Doğrudanlığı”-Psikolojinin Konusu / 41

4. Modern Metafizikte Sembolik ve Sezgisel Bilgi / 57

BİRİNCİ BÖLÜM

İFADE İŞLEVİ ve İFADE DÜNYASI / 67

Kısım I: Öznel Nesnel Analiz / 67

Kısım II: Algı Bilincinin Temel Unsuru Olarak İfade Olgusu / 83

Kısım III: İfade İşlevi ve Ruh-Beden Problemi / 125

İKİNCİ BÖLÜM

TEMSİL PROBLEMİ ve GÖRSEL DÜNYANIN İNŞASI / 141

Kısım I: Kavram ve Temsil Problemi / 141

Kısım II: Nesne ve Özellik / 153

Kısım III: Mekân / 182

Kısım IV: Zaman / 206

Kısım V: Sembolik Özlülük / 240

Kısım VI: Sembol Bilincinin Patolojisi / 257

1. Söz Yitimi Hastalığında Sembol Problemi / 257

2. Söz Yitimi Hastalığında Algı Dünyasının Değişimi / 276

3. Nesne Algısının Patolojisi Üzerine / 292

4. Mekân, Zaman ve Sayı / 305

5. Patolojik Davranış Bozuklukları / 329

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANLAM İŞLEVİ ve BİLİMSEL BİLGİNİN İNŞASI / 351

Kısım I: Kavram Teorisi / 351

1. “Doğal Dñnya Kavramı”nın Sınırları /	351
2. Kavram ve Yasa-Matematiksel Mantıkta Kavramın Konumu-Kñme ve Bağıntı Kavramları-Önerme/Yargı İşlevi Olarak Kavram-Kavram ve Tasarım /	357
Kısım II: Kavram ve Nesne /	392
Kısım III: Dil ve Bilim-Nesne Göstergeleri ve Dñzen Göstergeleri /	405
Kısım IV: Matematiğin Nesnesi /	442
1. Matematiğin Sezgisel ve Biçimsel Olarak Temellendirilmesi /	442
2. Kñmeler Teorisinin Kuruluđu ve Matematiğin “Temel Krizi” /	454
3. Matematik Teorisinde “Gösterge”nin Konumu /	469
4. “İdeal Elemanlar” ve Matematiğin İnşasındaki Anlamı /	484
Kısım V: Doğabilimsel Bilginin Temelleri /	505
1. Empirik ve Kurgusal Çeřitlilikler /	505
2. Fizikte Dizi Oluşturmanın Metodu ve İlkesi /	529
3. Modern Fizikte “Sembol” ve “řema” /	559

DİZİN / 601

İkinci Baskı Üzerine

Sembolik Formlar Felsefesi'ni Cassirer'in düşüncelerine yoğunlaştığım yıllarda çevirmiştim. Bu nedenle, o dönemlerde onun anlam yoğun üslubunu aslına uygun çevirirken, okuyucu cephesinden herhangi bir anlama sorunu görmemişim. Özellikle ilk cildin editörleri de bu üslubu onaylamışlardı. Çeviride, Almanca'yı çok kurallı kullanan Cassirer'in üslubunu aynen korumaya çalışmış ve serbest ifade yoluna gitmemişim. Ayrıca cümle bütünlüklerinin korunmasına dikkat etmişim. Özellikle ilgi cümleleri Türkçe'ye uygun şekilde ama asıl cümledeki yerine yerleştirilerek verilmişti. Fakat aradan geçen zaman zarfında, çevirileri okudukça, metne sadık ilk üslubu beğenmemeye başladım. Her okuduğumda, üslubu sadeleştirmekle çevirinin daha güzel olabileceğini ve daha kolay okunup anlaşılabilceğini düşünmekten kendimi alamadım. Özellikle ilgi cümleleri ayrı bir cümle olarak ifade edilmeli, uzun cümleler ve özgün metindeki genitiv tamlamalar biraz daha sade olmalıydı. Elbette okumayı ve anlamayı güçleştiren bileşik cümlelerin de sadeleştirilmesi, birkaç cümle halinde çevrilmesi daha uygun olacaktı. İkinci baskıda üç ciltte de bunların gereği yapıldı.

Yine ilk çeviride, Cassirer'in kullandığı tüm sıfat ve edatlara yer vermeyi tercih etmişim. Ancak Almanca'da anlamı netleştiren ve okuyup anlamayı zorlaştırmayan bu öğelerin, Türkçe'de akıcı okumayı ve anlamayı bir ölçüde engellediğini gördüm. Üstelik Türkçe'de anlamın netleşmesi için Almanca kadar çok edat yahut sıfat kullanmaya gerek yoktu. Bu nedenle de, sözdizimi ve sözcükler itibarıyla kuvvetli bir anlam örgüsü taşıyan cümlelerde sadeleştirmeye gidildi. Bu ifadelerdeki

sıfatlar ve edatlar arasında akıcılığı bozan ama anlamı etkilemeyenleri çıkarıldı. Bunun yanında, yoğun zamir kullanımının, metnin ilerleyen kısımlarında anlamayı güçleştirdiği görüldü. Bir de, bağlam içinde anlam kazanan ifadelerin, atıfların ve zamirlerin netleştirilmesi gerekmektedir. Yoğun zamir veya iyelik eki olan cümlelerde, bunların yerine ilgili adlar kullanıldı. Bağlam ifadeleri de tam zikredildi.

İlk çeviride, dilbilim terminolojisi bağlamında bazı terim sorunları olduğu görüldü. İkinci baskıda bunlar düzeltildi ve daha uygun terimler seçildi. Bazı kavramlara daha uygun karşılıklar bulundu. Metin yeniden gözden geçirilirken, daha önce dikkatten kaçan ve tespit edilen ifade bozuklukları, yazım hataları ile anlam sorunları çözüldü. Yani ifadeyi güzelleştirme amacıyla giriştiğimiz bu gözden geçirme, özgün metinle çevirinin baştan sona yeniden karşılaştırılmasına dönüştü ve adeta yeniden çevrilmiş gibi oldu. Bu, üç cilt için de yapıldı.

Çevirinin ilk baskısında da belirtildiği gibi, bir araştırmacı (Hermann Noack, 1934) Sembolik Formlar Felsefesi üst başlıklı bu eserlerin üç cildini ayrıntılı biçimde incelemiş, fevkalade yararlı bir konu ve kavram dizini oluşturmuştu. Bu dizin, üç cildin tüm kavram ve konularını içermektedir. Bu nedenle ilk baskıda ayrı bir dizin oluşturulmasına gerek görülmemiş, yukarıda bahsedilen dizin aynen çevrilmişti. Bu baskıda da bu yol izlendi. Tekrar hatırlatalım ki, dizinde orijinal sayfalara atıf yapılmıştır. Dizinden yararlanılması da bu sayfa numaralarına bağlıdır. Hem Cassirer'in kendi eserlerine yaptığı atıflardan, hem de dizinden yararlanmak için, Türkçe baskıdaki sayfa numaralarına göre değil, Almanca sayfa numaralarına göre arama yapılmalıdır.

Almanca metindeki sayfa numaraları, ilk baskıdaki gibi metin kutusu içinde değil, metin içinde köşeli parantezle verilmiştir. Eserleri dizine göre taramak isteyen okuyucu, dizindeki sayfaların özgün sayfalar olduğunu göz önüne alarak, köşeli parantez içinde verilen sayfalara göre inceleme yapmalıdır. Yine daha önce belirtildiği gibi, gerek dipnotlarda, gerekse dizinde kullanılan “f, ff” harfleri, Almanca'da, zikredilen sayfayı izleyen diğer sayfa sayılarını anlatmaktadır. Eserlerin özgün metnindeki bu uygulama bu baskıda da aynen korundu.

Milay Köktürk

ÖN SÖZ

Sembolik Formlar Felsefesi' nin üçüncü cildi, sistematik felsefe çalışmalarına başladığım 20 yıl önceki araştırmalara, aynı zamanda da bilgi problemine dönüş anlamına gelmektedir. Bilgi aynı zamanda “teorik dünya görüşü”nü düzenleme ve inşa alanıdır. Bu incelemenin odak noktasında teorik dünya görüşü bulunmakla beraber, bilginin temel formu sorusu da, daha geniş ve genel anlamda sorulmaktadır. *Töz ve İşlev Kavramları* (1910) eserimdeki analizlerin hareket noktası şu idi: Bilginin temel yasası, bilgi en yüksek “zorunluluk” ve “genellik” aşamasına eriştiğinde açık ve net biçimde gösterilebilir. Bundan dolayı matematik ve matematiksel doğa bilimlerinde, matematiksel-fiziksel “nesnelliğin” temellendirilmesinde bu yasa araştırılmıştır. Orada belirtildiği gibi, bilginin formu, gerçekte pozitif bilim formuyla örtüşmektedir. *Sembolik Formlar Felsefesi* ise metodik anlamda olduğu gibi içeriksel anlamda da, problemin baştaki çerçevesinin dışına çıkmıştır. Sembolik formlar felsefesi hem bilimsel dünya kavrayışının oluşumunda hem de “doğal dünya kavrayışı”nın, algıya ve temaşaya dayalı dünya kavrayışının oluşumunda hüküm süren, gerçek anlamda teorik formlar ve motifler olduğunu göstermeye girişmekte ve böylece “teori” kavramını genişletmektedir. Sembolik formlar felsefesi, mitik dünya ile de bağlantı kurmaktadır. Mitik dünya her ne kadar empirik düşünme yasasına indirgenemese de, asla yasasız değildir; bu dünya, kendine özgü ve bağımsız bir oluşum biçimine sahiptir. Bunlardan dolayı, sözü edilen felsefe, sonuçta deneyim ve gözlemlerle dünyaya bakışın, yani “dünyaya doğal yoldan bakış”ın sınırlarına doğru ilerler. Üçüncü ciltte, bu çalışmanın birinci ve ikinci cildinde

ortaya konan ve elde edilen verilerden sistematik olarak sonuç çıkarılmaktadır. Üçüncü cildin hedefi, yeni ortaya konan “teori” kavramını tüm boyutlarıyla ve kendi içinde taşıdığı biçimlendirme imkânları zenginliği içinde somut hale getirmektir. Mitos ve dil analiziyle keşfedilen diğer zihinsel tabakalar, üçüncü ciltte soyut ve “çıkarımsal” bilgi tabakasıyla ilişkilendirilmektedir. Onlar üçüncü ciltte ele alınan tabakanın altyapısını oluşturmaktadır. Bu ciltte sözü edilen altyapıya atfen ve onun sürekliliği dikkate alınarak, bilimin “üstyapısı”nın mimarisi, düzeni ve özelliği belirlenmeye çalışılmaktadır. Böylece “sembolik formlar felsefesi”, pozitif bilginin dünya tablosunu tekrar kendi problem çerçevesi içine dâhil eder. Fakat bu felsefe, bu dünya tablosuna başka bir şekilde yaklaşmakta ve bu yaklaşım gereğince problemi farklı bir perspektif altında görmektedir. Sembolik formlar felsefesi bu tabloyu sadece mevcut varoluşu içinde incelemek yerine, onu, zorunlu düşünsel aracılıkları içinde kavramaya çalışmaktadır. Sembolik formlar felsefesi düşüncenin bu tabloda eriştiği görelî “son” ile ilgili olarak, onun başlangıçlarını ve ortasını sormaktadır. Amaç bu sonu ve onun niçin son olduğunu anlamaktır.

Problemi ortaya koyarken çerçeveyi belirleyen bakış açısını girişte ayrıntılı olarak açıkladım. Burada, bu cildin içeriği için seçtiğim başlığı kısaca savunmam ve açıklamam gerekmektedir. “Bilginin fenomenolojisi”nden söz etmekle, modern dil kullanımına değil de Hegel’in belirlediği, sistematik olarak temellendirdiği ve gerekçelendirdiği anlamda “fenomenoloji”ye dayanmaktayım. Fenomenoloji felsefesini bilginin temel kabulü haline Hegel getirir. Çünkü Hegel, zihinsel formların tamamını, felsefi bilgiden hareketle kuşatmayı ister. Bu kapsayıcılık Hegel’e göre sadece bir formdan diğer forma geçişte görülebilir. Hakikat “bütün”dür; fakat bu bütün bir defada verilmiş olamaz. Hakikat düşünce tarafından, kendi iç hareketi içinde ve aynı iç hareketin sistemli işleyişi gereğince gelişip açılmış olmalıdır. Bu açılma, öncelikle bilimin özünü ve varlığını oluşturur. Bilimin içinde olduğu ve yaşadığı düşünce unsuru, bundan dolayı, kendi kusursuzluğunu ve berraklığını sadece oluş hareketi vasıtasıyla elde eder. “Bilim kendinden hareketle özbilinç talep eder. Bu özbilinç, bilimle ve bilimin içinde yaşayabilmek ve varlığını sürdürmek için bu havaya bürünen özbilinçtir. Karşıt olarak ise,

birey, bilimin özbilince en azından bu duruş noktasına kadar merdiven uzatmasını, özbilince kendi içindeki duruş noktasını göstermesini talep etme hakkına sahiptir. Bireyin hakkı, kendi bilgisinin her biçiminde ona sahip olmayı bilen mutlak özgürlüğe dayanır. İster bilim tarafından tanınan ya da tanınmayan form olsun, ister istenen içerik olsun, hepsinin içinde mutlak form olan, hukuktur. Yani hukuk bizzat kendi biçiminin doğrudan kesinliğidir ve -eğer bu ifade tercih edilirse- kayıtsız-şartsız varlıktır.” (Zihnin Fenomenolojisi, Önsöz, c. II, s. X) Eğer bu telos kendisi için varolan olarak kabul edilirse; eğer o baş ve ortanın çözümlüğü ve ayrılmışlığı olarak kabul edilirse, son olanın ve zihnin “telos”unun kavranamayacağı ve ifade edilemeyeceği söylenemez. Felsefi refleksiyon, başlangıç ve ortaya karşı sonu bu şekilde dışlamaz; her üçünü birlikli bir tümel hareketin bütünlüğü unsuru olarak kabul eder. “Sembolik formlar felsefesi”, Hegelci eğilimin uygulamasındaki gibi temellenmesinde de bu felsefeden daha farklı yollara gitmesi gerektiği halde, bu inceleme ilkesinde bu eğilimle uzlaşır. Sembolik formlar felsefesi, bireye, onu “doğrudan” bilincin dünyasında bulunan birincil yapılardan “saf bilgi”nin dünyasına götürecek olan merdiveni “uzatmak” ister. Bu merdivenin hiçbir basamağı, felsefi incelemede vazgeçilebilecek bir *alt tür* değildir. Bilgiyi kendi ürünü veya salt üretimi içinde değil, saf süreç-niteliği içinde anlamak söz konusu olunca, bu basamakların hepsinin hesaba katılması, dikkate alınması ve bilinmiş olması gereği vardır.

Kitabın bazı ayrıntılarına gelince; matematiksel-fiziksel dünyanın inşasından söz eden üçüncü kısım, daha önceki çözümlerinin sonuçlarına bağlanmıştır. Burada, yasa kavramının nesne kavramından “öncelikli olduğu” düşüncesinde, bu çözümlerini yönlendiren ve belirleyen ilke konusunda kesin sonuca ulaşıldı. Ama bu düşüncenin, matematiğin ve pozitif doğa biliminin son yüzyılda kaydettiği olağanüstü düşünsel gelişimle karşılaştırılarak pekiştirilmesi, açık hale getirilmesi ve doğruluğunun kanıtlanması gerekmektedir. Pozitif bilimin içerik ve yapısında meydana gelen dönüşümlerde, metodik sürekliliğe ara verilmediği ve devredilmediği; hatta bu sürekliliği en yeni şekilde doğrulayan ve aydınlatan bu içeriksel değişikliklerin nasıl oldukları gösterilmeliydi. Bu şey-durumunun ortaya konulmasında, daha önceki araştırmalara

başvurduğumda ve onlara dayandığımda¹, bu cildin ilk iki bölümünde en baştan güç bir görev beni beklemekteydi. Bu bölümler daha önce gösterilen ve sınırları çizilen bir çerçevenin içinde hareket edemezlerdi; onlar, kendi alanlarını bizzat kendileri kazanmaya ve kuşatmaya girişmeliydi. Gerçi nesne algısıyla ifade algısının formuyla ilgili olan bu bölümler bilinen sorunları işlemektedir. Bu problemler, eskiden beri bilgi eleştirisi tarafından olduğu gibi psikoloji tarafından, metafizik gibi fenomenoloji tarafından da çözülmeye çalışılan problemlerdir. Fakat bu soruların hepsinin birbiriyle ilişkili olduğu görülünce, problem yeni bir yapı ve farklı bir anlam kazanmıştır. Bu soruların ilişkisi *Sembolik Formlar Felsefesi*'nin sistematik temel sorusuyla ortaya konur. Burada, sembolik formlar felsefesinin konuya gerçekten kuşatıcı nitelikteki bakış tarzı kendini göstermektedir. Bu felsefenin akılcı “yönelim”i de bu bakış yoluyla değişmektedir. Bu zihinsel “özetleme” biçiminin ortaya çıkarılması için fenomenolojinin, psikolojinin ve nihayet algı patolojisinin sunduğu materyali, kendi çeşitliliği ve somut mevcudiyeti içinde her yönüyle kavramaya, ama aynı zamanda bu materyalde yeni bir problemler demetini somut hale getirmeye girişmek gerekti. Bu girişimin başlangıç ve ilk hareket olarak yorumlanamayacağını gösterdim. Eğer ben böyle bir şeye girişseydim, o zaman bu girişimin, diğer araştırmalar tarafından olduğu gibi, felsefi araştırma tarafından da kabul edilmesi ve sürdürülmesi sorunu ortaya çıkardı.

Önceki çalışmalarımda yaptığım gibi, bu çalışmada da sistematik incelemeyi tarihsel incelemeden ayırmadım; ikisini sıkı biçimde birleştirmeye çabaladım. Tarihsel ve sistematik inceleme sadece böyle bir ilişkilendirmeye birbirini karşılıklı olarak aydınlatabilir ve meydana çıkarabilir. Şüphesiz bu yazıların çerçevesini aşmayınca tarihsel incelemeler tam anlamıyla “eksiksiz” olamazdı. Bu incelemelerin ana temalarına, belli sistematik problemlerin nesnel olarak aydınlanması ve açığa çıkarılması çerçevesinde gerektiği kadarıyla yer verdim. Modern felsefe ile ilgili olarak da aynı şekilde davrandım. Gereken durumlarda, problemi gerçek anlamda ortaya koyma ve pekiştirme konusunda modern felse-

¹ Bkz. “Zur Einsteinschen Relativitätstheorie, Erkenntnistheoretische Betrachtungen” (Einstein’in Rölativite Teorisi Üzerine, Bilgiteorisel İncelemeler) yazıma, Berlin 1921.

feyle eleştirel olarak hesaplaşmayı çok istemiş olmama rağmen, burada bu türden hesaplaşmalar bizatihi gaye olamazdı. Bu kitabın ilk taslağını yaparken özel bir bitiş bölümü planlamıştım. Bu bölümde, çağdaş felsefenin genel çizgisiyle *Sembolik Formlar Felsefesi*'nin temel düşüncelerinin ilişkisi ayrıntılı olarak açıklanacak, eleştirel olarak temellendirilecek ve bunun genel-geçer nedenleri belirlenecekti. Bu bölümden, vazgeçebirim; çünkü bu cildin hacmini daha fazla artırmamam gerekir. Bu tartışmalar, eserin asıl problemi dolayısıyla tuttuğu mecburî yolun dışında kalmaktadır. Bu tartışmadan vazgeçmeyi düşünmüyorum. Çünkü düşüncelerin bilimsel felsefenin çalışmalarıyla bağlantısını ve ilişkisini sorgulamadan kendi düşüncelerini adeta boş bir mekâna yerleştirme geleneği vardır. Bu şimdi tekrar gündemdedir; ama böyle bir eğilim/gelenek bana hiçbir zaman verimli ve çekici gelmedi. Bu durumda öncelikle bu cildin son sözü olabilecek nitelikte eleştirel bir bölüm yayınlama hakkımı saklı tutuyorum. Bu çalışmayı “Yaşantı ve Zihin-Çağdaş Felsefenin Eleştirisi Üzerine” başlığı altında sunabilmeyi ümit ediyorum.

Bu eserde söz konusu edilen felsefi ve bilimsel eserlere gelince; bu cildin müsveddesi 1927'nin sonlarına doğru yazılmıştır. Bu eserin yayımı, sözünü ettiğim “eleştirel” bölümün planlanması o tarihlerde yapıldığı için ertelendi. Bu yüzden son iki yılda yayınlanan eserleri, sadece özel durumlarda ele alabildim.

Hamburg, Haziran 1929
ERNST CASSIRER

GİRİŞ

1. Bilginin Formu ve Maddesi

[3] Dil, mitos, sanat “sembolik formlar” olarak adlandırıldığında, bu ifadede şu kabul saklı demektir: Belli zihinsel biçim verme tarzları olarak onların hepsi, temel ve ilk tabaka olarak bir gerçeklik tabakasına dayanır ve bu temel tabaka da dil, mitos ve sanatta sadece yabancı bir ortam olarak kabul edilir. Görünüm işte budur. Gerçeklik, bizim açımızdan, sadece bu formların kendine has özelliği içinde kavranabilecek bir şey konumundadır. Fakat aynı zamanda gerçeklik, bu formların içinde kendini açıkça gösterdiği gibi perdelenmiş haldedir de. Diğer taraftan, varlık özne tarafından kavranır kavranmaz ve benimsenir benimsenmez, gerçekliğin belirlenmişliğini, biçimlenmesini ve özelliğini zihnin dünyasına taşıyan işlevler, varlığı kendi içinde taşıyan düzenli ve benzersiz yansımalar olarak ortaya çıkar. Bu duruş noktasından bakınca, sembolik formlar felsefesi, yansımalarından her birinin kendine özgü derecesini gösterme girişimidir. Sembolik formlar felsefesi, farklı yansıtma araçlarının kendine özgü doğasını tanımak ve onlardan her birini, onların kendi içyapısında egemen olan ilkelere ve onların kendi özelliğine göre gözleyip anlamak ister. Fakat söz konusu felsefe, bu iki ayrı dünyaya, yani bu dolaylılık dünyasına ne kadar bilinçli olarak yönelse de, sembolik formlar felsefesi değil genel anlamda felsefe bile, formlar dünyasında, varlığın tamamına ilişkin öğretisi olarak mevcudiyetini muhafaza